

Tomasz Pawlak

Samobójstwo w Dolinie Kościeliskiej – Appendix

Jadwiga z Wiewiórskich Janczewska, matka Jadwigi, pochowana w Mińsku Litewskim

Gdy opracowywałem szkic o medialnych echem samobójczej śmierci Jadwigi Janczewskiej, narzeczonej Witkacego, wydaje się, że rozstrzygnąłem pytanie nurtujące witkacologów – gdzie może być pochowana Jadwiga. Ślady prowadziły do Mińska Litewskiego (dziś Białoruś) i tam należałoby jej szukać. Jedyna wątpliwość powstała, gdy w opisie mińskiego cmentarza kalwaryjskiego znalazłem kwaterę z grobem Wincentego Janczewskiego, na którym widniał napis: „Pamięci córki Wiktora”. Gdyby założyć, że właśnie tam leży Jadwiga, córka Wiktora, to czemu znajduje się na nim sformułowanie sugerujące, że to tylko grób symboliczny? Stąd też zrodziła się hipoteza, mówiąca o możliwości przewiezienia zwłok Jadwigi do majątku Leszcze, parafia Bierzwienna Długa, w Kaliskiem, gdzie tuż po wojnie zmarła matka Jadwigi. Tu wypada skorygować, że Leszcze nie są miejscowością na Kujawach (choć blisko Kujaw położoną), jak napisałem – a w Wielkopolsce, jako że Kaliskie do tego regionu należy. Dziękuję Przemysławowi Pawlakowi, z Kalisza, za tę, zrodzoną z patriotyzmu lokalnego i precyzji, uwagę.

Hipoteza o przeniesieniu zwłok narzeczonej Witkacego do Bierzwiennej Długiej (tam cmentarz parafialny) nie broni się jednak, gdy skonfrontujemy go z klepsydrą o śmierci jej matki, którą odnalazłem przypadkiem w kwerendzie prasy.

Jadwiga z Wiewiórskich Janczewska, zmarła 27 stycznia 1920 roku w Leszczach, „po długich i ciężkich cierpieniach”. Jak wskazuje jednak poniższa informacja z „Kuriera Warszawskiego” (1920, nr 39, s. 11) – zwłoki jej miały zostać przewiezione do Mińska Litewskiego, „celem złożenia do grobów rodzinnych”. Skoro tak, należy zakładać, że i córka Jadwigi została tam pochowana.

Zatem Mińsk Litewski, a nie Leszcze, czy Bierzwienna Długa, miejscem pochówku Jadwigi Janczewskiej.

Warszawa czerwiec 2017